

Abstrakt

Tato práce se zabývá dohodami o ochraně a vzájemné podpoře investic mezi státy EU a Čínou. Otázka, která prochází skrze celou práci je, zda existuje opravdu homogenní vztah v oblasti přímých zahraničních investic mezi EU jako celkem a Čínou, anebo zda se spíše v praxi jedná o vztah jednotlivých členských států s EU s určitými společnými a odlišnými prvky. Téma této práce jsem si zvolil proto, že mě zajímají investiční vztahy a Čína je velmi atraktivní destinací pro realizaci investice, která má však z evropského pohledu svá specifika.

Tato práce se skládá z šesti kapitol. V první kapitole metodou historického přístupu zkoumám potřeby a motivace, které daly podnět a ovlivnili vznik BIT programu mezi EU a Čínou. Z historického přístupu k vývoji FDI v Číně je zřejmé, že politika FDI v Číně kopíruje národní zájmy Číny. Z počátku přistupovala Čína k FDI jako k nechtěnému nástroji, který nekorespondoval s národní politikou, avšak který zajistil Číně nezbytný kapitál. Postupem času Čína nastavila důsledný legislativní rámec zajišťující, aby zahraniční investice směřovaly právě do takových hospodářských sektorů, na které se Čína zaměřuje ve své aktuální ekonomické politice. Hlavním přínosem, který Čína od FDI očekává jsou moderní technologie.

Druhá kapitola poskytuje analytický pohled na současný právní rámec pro FDI přicházející do Číny z EU. Ten se skládá ze tří částí: čínské právo pro vstupující FDI, které určuje zda, a za jakých podmínek Čína připouští FDI do konkrétního podnikatelského sektoru, druhou část tvoří Právo EU, které se zaměřuje převážně na podporu odchozích investic a obsahuje pouze minimální počet ustanovení omezující odchozí FDI, třetí částí jsou prameny mezinárodního práva vztahující se na přímé investice EU v Číně v čele s BIT.

Třetí kapitola pak zkoumá, jaké jsou formy investice v Číně a podle jakých kritérií provádějí zahraniční investoři jejich volbu. Nejčastěji užívanou formou investic v Číně jsou WFE, ECJ a CJV. Přes značné odlišnosti volba formy nemá vliv na požadavky, které musí investice do jednotlivých ekonomických sektorů splňovat. Pokud je například vyžadována určitá minimální účast domácího investora, musí být tato podmínky zachována ve všech formách FIE.

Čtvrtá kapitola se zaměřuje na připuštění investice do Číny a porovnání jejího ujednání v BIT mezi jednotlivými členskými státy EU a Čínou. V tomto ohledu všechny BIT mezi státy EU a Čínou mají sjednanou klauzuli o připuštění investice,

kteřá stanoví obecnou povinnost připustit vstup investice a to v souladu s vnitrostátním právním řádem. Čínské právo vyžaduje individuální povolení pro každou jednotlivou příchozí zahraniční investici a proto každý FIP musí projít schvalovacím procesem.

Komparaci BIT států EU a Číny jsem prováděl především v páté kapitole a to u sjednaných standardů zacházení. Ve všech BIT mají státy v relativně podobném znění zakotvené standardy řádného a spravedlivého zacházení a določky nejvyšších výhod. Nepanuje však shoda o výkladu FET, neboť evropské státy se přiklánějí k interpretaci FET založené na mezinárodním právu, zatímco Čína považuje za rozhodné právo pro interpretaci FET vnitrostátní právo hostitelského státu. Naproti tomu je princip MFN pevně ukotveným pravidlem mezi EU a Čínou se shodným výkladem obou stran. Oproti FET a MFN, u kterých by se mohlo zdát, že členské státy EU uzavírají podobné BIT, má pouze 13 států EU s Čínou sjednaný standard národního zacházení a pouze 12 standard nediskriminačního zacházení. Je zřejmý také vývoj ve formulaci NT, zatímco ve starších BIT bylo NT podmíněno souladem s vnitrostátním právem, u nových BIT naopak existuje v některých případech v protokolu vyjádřený závazek Číny podniknout aktivní kroky k odstranění veškerých vnitrostátních legislativních opatření, která by mohla být v rozporu s uplatněním NT.

Dohody o ochraně investic mezi dvaceti šesti členskými státy Evropské unie a Čínou nepochybně netvoří jeden homogenní vztah, ale *de facto* se jedná o individuální dohody členský států se značnými rozdíly. Při pohledu na jednání o uzavření BIT mezi USA a EU je zřejmý v šesté kapitole zásadní tlak USA na odstranění častých výjimek, které Čína požaduje a zároveň na důslednou ochranu vlastních zájmů a to jak v oblasti národní bezpečnosti, tak i strategických odvětví. Toto může být inspirací pro státy EU, které mají často v BIT sjednané výjimky pouze pro čínskou stranu, pro následná jednání o BIT.